

Hilvarenbeek, 17 februari 2042

Beste oom Toon,

Als ik me niet vergis bent ge in 2012 naar Canada geëmigreerd. Dat was het jaar dat heel Nederland hunkerde naar een Elfstedentocht, die helaas niet gereden werd.

En nu, na dertig jaar, op uw ouwe dag, wilt ge terug komen naar Hilvarenbeek, uw bakermat. Omdat ge al die tijd nauwelijks contact hebt gehad met ons oude dorp wil ik u even waarschuwen. Veel dingen kunnen u vreemd voorkomen of zelfs onvoorstelbaar zijn. Om te beginnen: onze gemeente is, mede door annexatie van Diessen en de gunstige geografische ligging, tot omtrent 24.000 inwoners aangegroeid. Door deze gezonde vitaliteit is de omvang en het grondvlak van ons dorp drastisch veranderd. Wel is de oude, historische kern zo goed als onaangetast gebleven. Daarin markeren de trotse torens en de kerken nog steeds het dorps silhouet. Hoewel: de kerken van Haghorst, Biest-Houtakker en Esbeek zijn door de sterke deconfessionale omstandigheden onttrokken aan de eredienst. Die hebben een wereldse, soms vrolijke bestemming gekregen. Maar godzijdank pronken de gotische "dorpskathedralen" van Beek en Diessen nog in volle glorie.

Dat is ook het geval met onze historische Vrijthof, die al in uw tijd nog, tot over de landsgrenzen heen werd geroemd.

Wat jaren na uw vertrek werden enkele opengevallen plekken ingevuld met fraaie bouwsels, die zich gelukkig voegden binnen de historische sfeer en anderzijds duidelijk van onze tijd bleken te zijn. Tussenhaakjes: het Dr. P.C. de Brouwermonument kreeg een waardige plaats aan de noordzijde van de kerk, in plaats van tussen de fietsenstallingen. En het rare stalen staketsel achter de kerk moest het veld ruimen voor een sprankelende fontein.

Door het opvullen van andere open plekken kreeg het dorp een gesloten, hecht karakter dat anderzijds toch een levendige, intieme sfeer behield, omdat de (opgeknapte) doorstekende weggetjes en paadjes zoals de Holstraat, de Voortsepad, het Faffestraatje en het Van Hirtumpad onder andere tot heimelijke, amoureuze afspraakjes verlokken. Maar dit zal u verbazen! Sinds een tiental jaren heeft onze roemrijke Vrijthof zijn oeroude vorm hervonden. Er mogen geen auto's (die bliken monsters) meer geparkeerd worden. Alleen in- en uitstappen en andere kortstondige zakelijke besognes worden getolereerd. Hier werd gerealiseerd waarvoor mijn ouders in hun jonge jaren vergeefs gestreden hebben. Waarom nu wel? Zult ge u afvragen. Ge weet nog, denk ik, dat bij uw vertrek enkele ondergrondse garages in aanbouw waren. In de loop van de jaren werden enkele zeer ruime, overlommerde parkeerterreinen gerealiseerd, op

17
feb
2042

Hilvarenbeek

Esbeek

Lage Mierde

Reusel

Lage Mierde

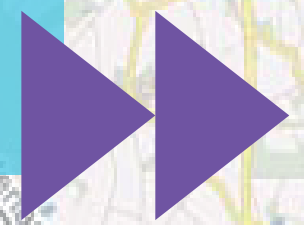
Ravels

grond van de voormalige Boerenbond bijvoorbeeld en het terrein op de Voortsepad tegenover het Kerkhof, waar vele eenvoudige van hart, mitsgaders pastoors, advocaten, boeren en burgers, Beekse muzikanten, schrijvers en ander gespuis hun laatste rust gevonden hebben. Het is terecht tot een Beeks monument geproclameerd. Vanaf toen kon men zijn dierbaren in rook doen opgaan. In het crematorium dat, halverwege tussen Beek en Diessen, kennelijk in een behoefte voorzag. Het autovrij maken van ons magnifieke plein riep veel weerstand op. Maar men ontdekte gaandeweg de herwonnen stilte, die door beiaardklanken, muzikale geluiden en kinderstemmen bevestigd werd. En wat betekent een wandeling van een "bolscheut" lang, van amper tien minuten naar het Beekse hart, waar bovendien ter plekke rolstoelen, fietsen en kinderwagens tegen een minimale vergoeding beschikbaar zijn. Maar ook in andere delen van het dorp - en dat geldt voor al onze kernen - proeft men dan de vreugde van een ander stil geluk. Wij leven in een elektronisch tijdperk, waar groene stroom de drijfkracht is van talloze, bijna alle gemotoriseerde voertuigen, van zware monstrueuze twintigwielaars maar ook fietsen, waarvoor bredere, veiliger fietspaden die de kernen verbinden, worden aangelegd.

Aan de westzijde van het dorp werd een ontlastende rondweg gecreëerd voor de kolossale landbouwwerktuigen, rijdende silo's en ander halsverkeer, dat dwars door het dorp daverde. Het maakte bovendien een einde aan de pestilentie van autogassen en onwelriekende giertransporten. Klappen als kanonexplosies komen nu zelden voor, temeer omdat de remmende, overbodige verkeersdrempels uit jouw dagen werden opgeruimd - tot vreugde van brandweerlieden, ambulancebroeders en bestuurders van slecht verende auto's. Voor de stroomlevering zijn er uiteraard talloze aansluitpunten, die de benzinestations overbodig maakten. Voor de laatste der Mohikanten kunnen enkele volautomatische pompen uit grootmoeders tijd volstaan. Tenslotte: ge zult versteld staan van de talloze zonnepanelen, zowel op de daken als in het vrije veld.

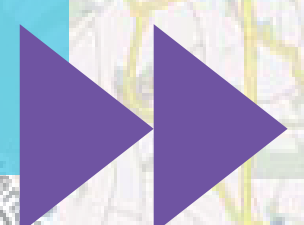
Met open oog en hart voor natuur en milieu hebben de opvolgende gemeentebesturen de al maar groeiende uitbreidingen gelardeerd met groen in allerlei vormen, zodat de oude kern als het ware in een weldadige krans gehuld is. In breder verband hebben tal van boomkwekerijen en tuindersbedrijven ruim terrein veroverd op de kleinschalige akkers en weiden, zodat men veeleer van een "tuindersdorp" dan van een "boerendorp" spreken kan. Daardoor hebben nogal wat boeren het loodje gelegd, vooral in de kern. De overblijvers (amper 5 percent van de beroepsbevolking) hebben aangepaste, soms vindingrijke bestemmingen gekregen, die goed sporen met de interesses van toeristen en burgerij. Ge herinnert u uit uw jonge jaren wellicht de opkomst van steeds grotere "dierenfabrieken", met alle maatschappelijke gevolgen van dien.

17
feb
2042

Het heeft jaren van strijd gekost, maar uiteindelijk zijn ze (met een enkele uitzondering) net als de "gewone" bedrijven in de diverse kernen, op een tweetal locaties bij elkaar gebracht. (Zoals dat door Jo Bedaux, de architect van het Raadhuis, al 70 jaren geleden werd voorspeld). Ook het oude winkelbestand, met zijn gezellige koffie, thee, zeep en sodawinkeltjes, dat al in jouw tijd op sterven lag, heeft de geest gegeven. Rond de kerk(en) vind je nog wat kleine galerietjes, antiek – en souvenirwinkeltjes. Enkele vonden domicilie in de gesloten bankgebouwen. Die op hun beurt verdwenen (net als de tegoeiertrouwe postbodes en –bussen) omdat alle geld-en briefverkeer al jaren langs elektronische weg plaats vindt. Waarin zelfs kinderen hun weg kunnen vinden. Dat alles heeft plaats gemaakt voor een tweetal winkelcentra (Beek en Diessen) plus nog enkele grootbedrijven die men eerder in een stad dan in een dorp verwacht. Ze beschikken over de modernste technische snufjes en geraffineerde verkooptechnieken, die men overal ter wereld kent. Deze ontwikkeling ging gepaard met een merkwaardig verschijnsel. In uw dagen bestonden er nog bloeiende buurtverenigingen. Ge weet wel: "Welkom in onze buurt". Dwars tegen de gang der jaren in zijn deze sterk in aantal toegenomen. Ook in de nieuwe buurten. Met de afstand tot de kern, die steeds groter werd, steeg de behoefte aan kleinschalige verzamelpunten, een soort buurthuizen, waar het gezellig kletsen, roddelen, plannen maken, koffiedrinken en het aanschaffen van kleine vergeten boodschappen mogelijk was. Ge ziet dat het gemeenschapsgevoel in ons dorp nog altijd redelijk aanwezig is. Die buurtschappen kregen een nog gewichtiger functie. Ge weet dat kort na de oorlog (die van '40-'45) er een kleine omwenteling plaats vond in ons gemeentebestuur. De vooroorlogse belangenpartijen in de raad (bestaande uit boeren, arbeiders en middenstanders) maakten merendeels plaats voor afdelingen van de landelijke politieke en/of ideologische partijen. Sinds een vijftal jaren is de vooroorlogse situatie hersteld. Nu nemen de buurtverenigingen de plaats in van de voormalige partijen. Naar rato van het aantal leden wijzen zij de kandidaten aan voor de raad. Mensen uit hun midden, uit alle kringen, aan den lijve bekend met de eigen problemen. Personen met gezag, kennis en aanzien, integere raadsleden die hun eigen dorp liefhebben en het devies voeren van de oude dichter Vondel!"Indien't ghemeen u roept, bezorgh het als u eighen". Dit klinkt erg utopisch, ome Toon. Maar het feit dat men, als weleer, uit "eighen cringhe", ook de eigen wethouders kiest onderstreept dat men in deze ontwikkeling gelooft. Wat ik u nu vertel is misschien ongeloofwaardig (gezien de hysterische houding van uw burens, de Amerikanen). Sinds een achttal jaren is een einde

17
feb
2042

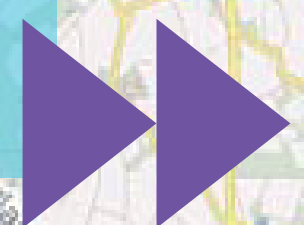

17
feb
2042

gekomen aan de bijna panische bestijding van de hennepcultuur. Terecht meende het toenmalige gemeentebestuur, in overeenstemming met de publieke mening, dat de wiet een onschuldige dope is vergeleken met het verwoestende alcoholgebruik. Daar vallen jaarlijks landelijk honderden doden. Ginds enkele doden in het criminele circuit. Nu heeft het bestuur, uiteraard onder strikte voorwaarden, enkele hennepkwekerijen laten inrichten. Die bloeien en renderen volop. Met als niet gering bijresultaat, dat nu de helft van de politie weer ingezet kan worden voor onze lieve veiligheid. Dus, ome Toon, wie had dat gedacht: straks gaan we in alle rechtvaardigheid samen zonder gewetensbezwaren van een stickie genieten. Toen u vertrok werden na jaren gevit en gekonkel, de eerste werkzaamheden voor het MCC aangevangen. Moet je de resultaten nu zien! Het is een geweldige, gonzende bijenkorf geworden van alle mogelijke creatieve en sociale activiteiten, voor en van jong en oud. Waarin alle kernen ruimschoots delen naast hun eigen activiteiten, waar ze terecht trots op zijn. Er gebeuren daar wonderlijke dingen – enfin, ge zult het straks zelfs kunnen horen en zien. In die samenhang bloeien de schone kunsten, in al hun aspecten, als nooit tevoren. Om de twee jaar heeft er in een van de kernen een muzikaal evenement plaats, waaraan alle beschikbare groepen en individuele talenten deelnemen. In de andere jaren worden grootse openluchtvoorstellingen gegeven, waaraan alle disciplines uit de kernen meewerken. Van decorbouwers en acteurs, van schrijvers en schilders, tot dansers, fluitspelers en trommelaars. Ze vertrekken van heinde en verre de aandacht. Ze dragen echt bij tot de traditionele goede naam van onze gemeente. Een andere traditie, die hier in de 50er jaren een landelijke rol speelde, is na een lange schijndood weer tot leven gekomen. De samenwerking tussen onze schrijvers en hun Vlaamse-Kempische taalgenoten, mitsgaders beeldende kunstenaars, heeft in Brabant een voorbeeldfunctie.

En dat allemaal, beste ome Toon, in een dorp waar aloude volksgebruiken levend zijn gebleven, de sportprestaties op hun oude (welk?) niveau zijn gebleven, in alle kernen de carnavalsvieringen een eigen gezicht en vormgeving kregen en vreemdelingen nog altijd welkom zijn. Tenslotte heeft ook de natuur in de jaren een gedaanteverandering ondergaan. Eindeloze akkervelden zijn door de zorgen van wijze bestuurders veranderd in kleine kavels, omringd door houtwallen, sloten en beplanting waarin het ruist en suist en kwinkleert van klein gespuis. De weer kronkelende, kristalheldere beken, de geurende heiden, die weer tot leven zijn gewekt, de kostbare juwelen die Annanina's Rust en Turka heten, dragen bij tot.....

Ach kom, dit gaat lijken op een wervingsfolder van de VVV!!!

17
feb
2042

Ik denk, beste oom Toon, dat wij een rustige balans op kunnen maken dank zij een aantal jonge, kundige bestuurders. Die mogen gerust een pluim in hun gat krijgen, omdat het geen dorre bureaucraten waren, maar recht uit het hart voor onze gemeente en haar bevolking leefden en werkten. Ho! Wacht! Kasteel Groenendaal is sinds een jaar of acht uitgegroeid tot een studiecentrum van Europese vermaardheid door zijn inventieve ontdekkingen op het gebied van nanotechnieken, waarvan de halve wereld de vruchten plukt. En intussen flaneert de Beekse burgerij in het park of schaatst op de vijvers. Als het vriest...

Zo ziet ge, dat bij alle tradities die het bewaren waard zijn, de deuren en ramen van ons dorp wijd open staan voor de wind die doorheen de dagen van onze eigen tijd waait.

Verdorie! Ik besef nu ineens dat ik wel een zeer gekleurd portret van ons dorp geschilderd heb. Waar zijn de schaduw, de grijze plekken, het lelijke, de achterdocht, de nijd, de domme streken?"

Ach! Ik heb een klassieke verontschuldiging bij de hand. Bedenk dat de liefde nog altijd onverbiddelijk blind maakt...

Ik hoop dat na al die lang vervlogen jaren dit strikt persoonlijke beeld u niet droef zal stemmen.

Welkom ome Toon! Van harte!

Uw Jac Naaijens IV

